

Vergaderjaar 1991–1992

22 337

Wijziging van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf en de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen in verband met de richtlijn 90/618/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 8 november 1990

Nr. 6

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 30 december 1991

1. Inleiding

Naar aanleiding van het verslag van de vaste Commissie voor financiën over haar voorlopige bevindingen inzake het bovengenoemde wetsvoorstel deelt de ondergetekende het volgende mee.

De leden van de fracties van de PvdA en van de VVD wezen op het feit dat de Nederlandse wetgeving op 20 mei 1992 aan de Richtlijn van 8 november 1990 (90/618/EEG, PbEG L 330 van 29 november 1990), verder te noemen «de richtlijn», dient te zijn aangepast en dat de wijzigingen in de wetgeving op 20 november 1992 in werking dienen te treden.

De regering streeft er naar de richtlijn zo spoedig mogelijk ten uitvoer te brengen en spreekt de hoop uit dat de parlementaire behandeling op een zodanig tijdstip zal kunnen worden afgerond dat de gestelde termijnen worden gehaald.

De leden van de PvdA-fractie vroegen waarom ongeveer een jaar moest verstrijken tussen vaststelling van de richtlijn en indiening van het wetsvoorstel. Zij vroegen met name wanneer het wetsvoorstel aan de Raad van State is voorgelegd en wanneer deze Raad zijn blanco-advies heeft uitgebracht.

De termijn tussen de vaststelling van de richtlijn en de indiening van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer bedraagt precies 11 maanden. De ambtelijke voorbereiding van het wetsvoorstel en de interdepartementale afstemming hebben vier maanden gevergd. Daarbij dient in aanmerking genomen te worden dat de met deze werkzaamheden belaste ambtenaren zich in diezelfde periode tevens gesteld zagen voor de taak om het wetsvoorstel voor te bereiden voor de implementatie van de tweede richtlijn levensverzekering (90/619/EEG, PbEG L 330 van 29 november 1990; wetsvoorstel 22 395, ingediend op 13 november 1991), alsmede met het wetsvoorstel inzake de verzelfstandiging van de Verzekeringskamer (wetsvoorstel 22 316, ingediend op 20 september 1991).

Op 28 maart 1991 werd het wetsvoorstel tot implementatie van de richtlijn voor advies voorgelegd aan de Verzekeringskamer en het Verbond van Verzekeraars, die respectievelijk op 26 april 1991 en 6 mei

1991 advies uitbrachten. Het wetsvoorstel werd vervolgens in de Ministerraad van 17 mei 1991 behandeld, waarna het op 24 mei 1991 aan de Koningin werd gezonden voor advies van de Raad van State. De Raad heeft zijn (blanco-) advies uitgebracht op 24 september 1991. Op 30 september 1991 is het nader rapport aan de Koningin gezonden. Het wetsvoorstel is tenslotte op 8 oktober 1991 aan de Tweede Kamer aangeboden.

Deze leden vroegen voorts waarom het wetsvoorstel niet voorziet in een vaste datum van inwerkingtreding conform de richtlijn, in plaats van de voorgestelde inwerkingtreding bij Koninklijk Besluit. Zij vroegen welke ingangsdatum de regering voor ogen heeft.

Aangezien het moment van afronding van de parlementaire behandeling niet op voorhand met zekerheid is vast te stellen, en het derhalve niet zeker is dat het wetsvoorstel in werking kan treden op het tijdstip dat de richtlijn voorschrijft, is er, zoals bij alle wetsvoorstellen tot verwerking van verzekeringsrichtlijnen, voor gekozen de inwerkingtreding bij koninklijk besluit te regelen. Uiteraard ligt het in de bedoeling van de regering om in het koninklijk besluit als inwerkingtredingsdatum 20 november 1992 aan te houden, zijnde de datum waarop de aan de richtlijn aangepaste wetgeving toegepast dient te worden.

In antwoord op de vraag van de leden van de PvdA-fractie, om in te gaan op de inhoud van de adviezen en eventuele amendementen van het Europese Parlement over de richtlijn en op de manier waarop deze in de besluitvorming van de Raad van Ministers is meegewogen, zij er op gewezen dat het Europese Parlement een blanco advies heeft uitgebracht over het op 20 juni 1991 door de Raad van de Europese Gemeenschappen vastgestelde gemeenschappelijk standpunt.

De leden van de PvdA-fractie merkten op dat de thans nieuw op te nemen bepalingen de wet weer verder verwijderden van een pure toezichtswet en dat daarom het woord «toezicht» beter uit de naam van de wet kan worden geschrapt. Zij vroegen of de regering schrapping van het woord «toezicht» wil overwegen en haar reactie wil geven.

Met deze leden is de ondergetekende van mening dat enkele van de voorgestelde bepalingen buiten de regeling van het toezicht in enge zin vallen. Er zij evenwel op gewezen dat met de citeertitel is beoogd de kenmerkende inhoud van de wet tot uitdrukking te brengen. De essentie van de wet wordt door de voorgestelde bepalingen niet aangetast, ook niet indien de reciprociteitsbepalingen, waarmee een handelspolitiek doel wordt gediend, hierbij worden betrokken. In dit licht is de ondergetekende dan ook van mening dat de citeertitel voldoende op de inhoud van de wet blijft toegesneden, zodat er geen reden is deze aan te passen.

De leden van de VVD-fractie wensten te vernemen met welke voortvarendheid de overige Lid-Staten zijn begonnen met de wijziging van hun nationale wetgeving.

Voor zover bekend zijn alle Lid-Staten bezig met de implementatie van de richtlijn. Uit ambtelijke contacten met de Europese Commissie werd in dit verband vernomen dat, voor zover aldaar bekend, Nederland op dit moment het verst is gevorderd met de voorbereidende werkzaamheden.

2. Tweede richtlijn schadeverzekering

De leden van de VVD-fractie vroegen welke andere branches naast die van de Aansprakelijkheid motorrijtuigen in eerste instantie van de bepalingen inzake dienstverrichting in de tweede richtlijn schadeverzekering zijn uitgezonderd. Zij wensten te vernemen wanneer hiervoor

richtlijnen tegemoet kunnen worden gezien, alsmede of voor deze verzekeringen in alle Lid-Staten het verbod op dienstverrichting is gehandhaafd.

Naast de branche wettelijke aansprakelijkheid motorrijtuigen (met uitzondering van de aansprakelijkheid van de vervoerder) waren de bepalingen ten aanzien van het vrij verrichten van diensten ingevolge artikel 12, tweede lid, van de tweede richtlijn schadeverzekering evenmin van toepassing op de volgende risico's: arbeidsongevallen, motorboten en boten waarop de desbetreffende Lid-Staat dezelfde regeling toepast als op motorrijtuigen, de wettelijke aansprakelijkheid op nucleair gebied, de wettelijke aansprakelijkheid ten aanzien van farmaceutische producten en de verplichte verzekering van bouwwerkzaamheden. Met het vervallen van de uitzondering voor de wettelijke aansprakelijkheid motorrijtuigen is de uitzondering voor boten en motorboten eveneens vervallen.

In de ontwerp-derde richtlijn schadeverzekering (PbEG C 244 van 28 september 1990) zijn de nog resterende uitzonderingen voor bovengenoemde risico's geschrapt. Voor zover Lid-Staten ten aanzien van deze risico's een verbod op dienstverrichting kennen, zullen zij dit derhalve bij inwerkingtreding van de derde richtlijn schadeverzekering moeten opheffen.

Met betrekking tot de ontwerp-derde richtlijn schadeverzekering is op 19 december 1991 in de Raad van de Europese Gemeenschappen een politiek accoord bereikt.

3. Eerste, tweede en derde WAM-richtlijn

Door de leden van de CDA-fractie is gevraagd om een overzicht van de Lid-Staten waar reeds een waarborgfonds aanwezig is en wat de stand van zaken is van de introductie van het waarborgfonds in die Lid-Staten die zo'n fonds nog niet kennen.

Dienaangaande kan worden meegedeeld dat in alle Lid-Staten een waarborgfonds bestaat.

Deze leden vroegen of de verplichting om het sluiten en beëindigen van WAM-verzekeringen (WAM = Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen) te melden bij de Rijksdienst voor het Wegverkeer ook gaat gelden voor buitenlandse WAM-verzekeraars die thans nog niet op de Nederlandse markt opereren.

De meldingsplicht van WAM-verzekeraars jegens de Rijksdienst voor het Wegverkeer ingevolge artikel 13 van de WAM, zal ook gelden voor dienstverrichtende WAM-verzekeraars. Artikel II, onderdeel A, van het wetsvoorstel wijzigt immers de definitie van «verzekeraar» in artikel 1 van de WAM zodanig, dat daaronder ook dienstverrichtende verzekeraars vallen die aan de notificatieplicht van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf (WTV) hebben voldaan. Voorts zij verwezen naar het voorgestelde artikel 50e, eerste lid, onderdeel c, van de WTV (ingevoegd middels artikel I, onderdeel O, van het wetsvoorstel), waarin wordt bepaald dat een verzekeraar geen diensten mag verrichten naar Nederland in de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen zonder dat hij zijn verplichtingen nakomt tot kennisgeving jegens de Rijksdienst uit hoofde van artikel 13 van de WAM.

De leden van de CDA-fractie wilden weten welk verhaalsrecht de verzekeringnemer heeft indien een dienstverrichtende WAM-verzekeraar onverhoopt verzuimd heeft de verzekering te melden bij de Rijksdienst voor het Wegverkeer.

Allereerst zij opgemerkt dat een eventueel verzuim van een WAM-verzekeraar in de meldingsplicht jegens de Rijksdienst voor het Wegverkeer op geen enkele wijze afbreuk doet aan de plicht van deze

verzekeraar in een voorkomend geval schade te vergoeden. Dit geldt zowel voor hier te lande gevestigde als voor dienstverrichtende WAM-verzekeraars.

Indien een verzekeringnemer voor schadevergoeding wordt aangesproken zal hij de vordering normaliter direct doorgeleiden naar zijn verzekeraar, die de schade-afhandeling verder rechtstreeks met de benadeelde regelt. Overigens behoudt de benadeelde zijn rechtstreekse vorderingsrecht op de WAM-verzekeraar van de aansprakelijke partij ongeacht een eventueel verzuim van de verzekeraar in de meldingsplicht jegens de Rijksdienst (artikel 6, eerste lid, van de WAM).

Wellicht ten overvloede zij hier opgemerkt dat de benadeelde, indien deze de verzekeraar niet via de Rijksdienst kan traceren, de naam en het adres van de verzekeraar of diens schade-afhandelaar uiteraard ook kan opvragen bij zijn wederpartij. Zou de wederpartij deze gegevens, om welke reden ook, niet willen prijsgeven, dan zal de benadeelde zijn wederpartij persoonlijk dienen aan te spreken. Is deze niet in staat of weigerachtig te betalen, dan kan de benadeelde zich wenden tot het Waarborgfonds Motorverkeer. Dit Fonds heeft, na vergoeding van de schade van de benadeelde, een regresrecht op de aansprakelijke partij of diens WAM-verzekeraar.

Deze leden vroegen eveneens of, indien in een dergelijke situatie een conflict ontstaat, de verzekeringnemer zich kan wenden tot de Nederlandse rechter of dat er situaties denkbaar zijn dat een procedure aanhangig moet worden gemaakt in het land van vestiging van de verzekeraar.

Indien de verzekeringnemer, als contractspartner van de WAM-verzekeraar, om wat voor reden ook tegen deze zou moeten procederen, kan hij de dienstverrichtende WAM-verzekeraar dagvaarden voor de Nederlandse rechter. Dit vloeit voort uit artikel 8, tweede lid, van het EEG-Bevoegdheids- en executieverdrag (EEX; Trb. 1969, 101), dat de rechter van de woonplaats van de verzekeringnemer bevoegd verklaart. Indien de verzekeraar in een land buiten de EG gevestigd is, vloeit de bevoegdheid van de Nederlandse rechter voort uit artikel 126, derde lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Een uitzondering op de bevoegdheid van de Nederlandse rechter bestaat in het geval waarin de verzekeringnemer ten tijde van het afsluiten van de verzekeringsovereenkomst in bij voorbeeld België woonde en vervolgens naar Nederland verhuisde. In dat geval zou de WAM-verzekeraar mogelijk niet in Nederland gedagvaard kunnen worden, maar in België, als het land waar de verzekeringnemer ten tijde van het afsluiten van de overeenkomst zijn woonplaats had. Voor de toepassing van het EEX wordt dit moment als bepalend beschouwd.

Voor de volledigheid hecht de ondergetekende er aan op deze plaats ook in te gaan op de positie van de benadeelde. Benadeelden kunnen, indien een WAM-verzekeraar en de aansprakelijke partij niet in staat zijn of weigerachtig zijn te betalen, een beroep doen op het Waarborgfonds Motorverkeer. De benadeelde hoeft hiervoor niet eerst geprocedeerd te hebben tegen de aansprakelijke partij of diens verzekeraar. Het zal voor een benadeelde derhalve niet uitmaken of de aansprakelijke partij verzekerd is bij een in Nederland gevestigde of bij een dienstverrichtende verzekeraar. Zou procederen tegen de WAM-verzekeraar toch noodzakelijk zijn, dan zal de benadeelde de verzekeraar via de schade-afhandelaar in Nederland kunnen dagvaarden, als het om een dienstverrichtende WAM-verzekeraar gaat. De schade-afhandelaar dient immers in Nederland te zijn gevestigd en dient bevoegd te zijn de verzekeraar zowel in als buiten rechte te vertegenwoordigen (zie artikel 50e, eerste lid, onderdeel e, en derde lid, van de WTV (artikel 1, onderdeel O, van het wetsvoorstel)). Opgemerkt zij dat de verzekeraar hier te lande ook recht-

streeks (dat wil zeggen anders dan door tussenkomst van de schadeafhandelaar) gedagvaard kan worden, namelijk ten aanzien van verbintenissen uit onrechtmatige daad indien het schadebrengende feit zich in Nederland heeft voorgedaan (zie artikel 5, derde lid, van het EEX (met betrekking tot verzekeraars gevestigd in de EG)). Indien de betrokken verzekeraar buiten de EG is gevestigd, vloeit de bevoegdheid van de Nederlandse rechter eveneens voort uit artikel 126, derde lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (de rechter van de woonplaats van de eiser).

Indien mogelijk zal het Waarborgfonds Motorverkeer, in het geval het de schade van de benadeelde heeft vergoed, de uitkering op de verzekeraar trachten te verhalen. Ook het Waarborgfonds zal de verzekeraar doorgaans voor de Nederlandse rechter kunnen dagvaarden, en wel eveneens op grond van artikel 5, derde lid, van het EEX. Artikel 126, derde lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is ook in dit geval van toepassing indien de betrokken verzekeraar buiten de EG is gevestigd.

De leden van de PvdA-fractie vroegen waarom het wetsvoorstel waarmee de derde WAM-richtlijn moet worden geïmplementeerd nog op zich laat wachten en wat de huidige stand van zaken is. Tevens vroegen zij wanneer het desbetreffende wetsvoorstel bij de Kamer verwacht kan worden.

De implementatie van de derde WAM-richtlijn is ter hand genomen door het Ministerie van Justitie. De Raad van State heeft hierover op 26 november 1991 advies uitgebracht, zodat het wetsvoorstel op korte termijn bij de Tweede Kamer kan worden ingediend. De derde WAM-richtlijn schrijft voor dat de aan de richtlijn aangepaste wetgeving uiterlijk op 31 december 1992 moet worden toegepast.

Deze leden waren van mening dat het logischer was geweest als het wetsvoorstel ter implementatie van de derde WAM-richtlijn eerder bij de Kamer was ingediend dan het onderhavige wetsvoorstel. De derde WAM-richtlijn is immers eerder, namelijk op 14 mei 1990, aangenomen dan de richtlijn die met het onderhavige wetsvoorstel wordt geïmplementeerd.

Er zij op gewezen dat tussen beide wetsvoorstellen geen samenhang bestaat. De derde WAM-richtlijn heeft betrekking op de inhoud van de WAM-verzekering en op het Waarborgfonds Motorverkeer, en bouwt voort op de eerste en tweede WAM-richtlijnen. De onderhavige richtlijn (ook wel de vierde WAM-richtlijn genoemd) heeft daarentegen geen betrekking op de inhoud van WAM-verzekeringen, doch op de mogelijkheid tot dienstverrichting door WAM-verzekeraars, en behoort tot de toezichtrichtlijnen in de verzekeringssector (de richtlijn hangt samen met de eerste en tweede richtlijn schadeverzekering). Voorts dient de Nederlandse wetgeving op 20 mei 1992 aan de richtlijn te zijn aangepast en moet zij op 20 november 1992 worden toegepast. Voor de derde WAM-richtlijn vallen deze beide termijnen samen, namelijk op 31 december 1992.

De leden van de PvdA-fractie vroegen tevens naar de essentie van de in het nog in te dienen WAM-wetsvoorstel neer te leggen bepalingen.

Het wetsvoorstel zal bepalingen omvatten die de omvang van de dekking van de verplichte WAM-verzekering betreffen. In het wetsvoorstel wordt bepaald dat de aansprakelijkheid voor personen-schade van de inzittenden van een voertuig, met uitzondering van die van de bestuurder, moet zijn gedekt. De hoogte van de dekking van de WAM-verzekering zal worden bepaald door de wetgeving van het land waar het schadeveroorzakende feit heeft plaats gevonden, dan wel door

de wetgeving van het land waar het motorrijtuig gewoonlijk is gestald, indien in het laatstbedoelde land de verplichte dekking hoger is. Tevens zal een voorziening worden getroffen voor het geval waarin tussen het Waarborgfonds en de WAM-verzekeraar verschil van mening bestaat over de vraag wie van beide de benadeelde moet vergoeden (hiervoor wordt echter geen wettelijke bepaling vastgesteld).

Deze leden vroegen eveneens wanneer het wetsvoorstel in verband met de tweede richtlijn levensverzekering bij de Kamer is te verwachten.

Dit wetsvoorstel is reeds ingediend, namelijk op 13 november 1991 (wetsvoorstel 22 395).

4. Doel en inhoud van de richtlijn

De leden van de VVD-fractie stelden met instemming vast dat het in de tweede richtlijn schadeverzekering geïntroduceerde onderscheid tussen grote risico's en massarisico's door de richtlijn ook van toepassing wordt verklaard op WAM-verzekeringen. Zij waren geïnteresseerd in het moment waarop bij massarisico's de Lid-Staten geen goedkeuring of systematische mededeling meer mogen eisen van de algemene en bijzondere verzekeringsvoorwaarden en van de tarieven, en zij vroegen de regering hierover duidelijkheid te verschaffen.

De ontwerp-derde richtlijn schadeverzekering, waarover op 19 december 1991 een politiek accord is bereikt, voorziet in de afschaffing van de goedkeuring en de systematische mededeling van polisvoorwaarden en tarieven.

De leden van de CDA-fractie stelden de vraag op welke wijze kan worden gecontroleerd of de dienstverrichtende WAM-verzekeraars de juiste bijdragen aan het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars en het Waarborgfonds Motorverkeer voldoen, op basis van hun premieinkomen of het aantal door hen verzekerde voertuigen.

Het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars en het Waarborgfonds Motorverkeer vragen de benodigde gegevens rechtstreeks op bij de verzekeraars. De opgave van de WAM-verzekeraars dient vergezeld te gaan van een door een register-accountant ondertekende verklaring, waaruit blijkt dat deze zich met de inhoud van die opgave verenigt. Ten aanzien van dienstverrichtende WAM-verzekeraars zal dezelfde procedure gevolgd kunnen worden. De verklaring van een register-accountant of van een vergelijkbare accountant in een andere staat biedt een voldoende waarborg tegen onjuiste opgaven.

Voorts wensten deze leden een verheldering op de verplichting van de Verzekeringskamer om de door hier te lande gevestigde verzekeraars in dienstverrichting geboekte premie mee te delen aan de toezichthouder van de Lid-Staat van dienstverrichting, gespecificeerd naar branchegroepen. Tevens vroegen deze leden op welke wijze de Verzekeringskamer deze informatie verkrijgt.

De verplichting van de Verzekeringskamer om de door hier te lande gevestigde verzekeraars in dienstverrichting geboekte premie mee te delen aan de toezichthouder van de Lid-Staat van dienstverrichting, gespecificeerd naar branchegroepen, vloeit voort uit artikel 22, eerste lid, laatste volzin, van de tweede richtlijn schadeverzekering (88/357/EEG, PbEG L 172 van 4 juli 1988, zoals gewijzigd bij artikel 9 van richtlijn 90/618/EEG, PbEG L 330 van 29 november 1990). Deze verplichting is verwerkt in artikel 29b, tweede lid, van de WTV. De Verzekeringskamer verkrijgt de gegevens die zij nodig heeft voor het voldoen aan deze plicht op basis van artikel 29b, eerste lid, van de WTV. De cijfers betrekking hebbend op de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen dienen afzonderlijk gespecificeerd te worden.

Als gevolg van het overleggen van de op de dienstverrichting betrekking hebbende cijfers is de toezichhoudende autoriteit van de Lid-Staat van dienstverrichting in staat zich een beeld te vormen van de inkomende dienstverrichting in zijn land. Desgewenst kunnen de gegevens met betrekking tot de branche Aansprakelijkheid motorrijtuigen gebruikt worden door de vaststelling van de bijdragen aan het nationale waarborgfonds en het nationale bureau van motorrijtuigverzekeraars.

De toezichhoudende autoriteiten van de andere Lid-Staten zijn op hun beurt op grond van artikel 22, eerste lid, laatste volzin, van de tweede richtlijn schadeverzekering verplicht de Verzekeringkamer gegevens te verschaffen over de in dienstverrichting naar Nederland per branche-groep geboekte premies.

De leden van de CDA-fractie gaven aan met waardering kennis te hebben genomen van de op voorstel van Nederland in de richtlijn opgenomen mogelijkheid tot uitbreiding van de notificatieprocedure met een verklaring van toetreding tot het Bureau en Waarborgfonds en een mededeling van naam en adres van de schade-afhandelaar. Deze leden vroegen of één en ander nadrukkelijk vóór het afsluiten van het contract aan de verzekeringnemer bekend wordt gemaakt.

Het doel van de verplichting voor dienstverrichtende WAM-verzekeraars in Nederland een schade-afhandelaar aan te stellen is dat benadeelden zich niet tot een verzekeraar in het buitenland zullen hoeven wenden. De dienstverrichtende WAM-verzekeraar dient de naam en het adres van de schade-afhandelaar in de polis of een ander dekkingsbewijs te vermelden (zie artikel I, onderdeel K, van het wetsvoorstel). Deze gegevens zijn relevant voor de verzekeringnemer bij een eventueel schadegeval. Dit is niet het geval met betrekking tot de toetreding tot het Bureau en Waarborgfonds, mede gelet op het feit dat WAM-verzekeraars (zowel via vestiging als via dienstverrichting) hun activiteiten niet eerder mogen aanvangen dan nadat zij zich hebben aangesloten bij het Bureau en het Waarborgfonds (zie artikel I, onderdelen O, P en S, van het wetsvoorstel).

De leden van de PvdA-fractie vroegen of toegelicht kan worden waarom de regering aanvankelijk geen voorstander was van de in het wetsvoorstel te verwerken reciprociteitsbepalingen. Dat deze bepalingen kunnen leiden tot het verhinderen van de toegang tot de markt van de Europese Gemeenschappen, zoals in de memorie van toelichting wordt gesteld, vonden deze leden geen argument maar een feitelijke beschrijving van de werking van het reciprociteitsbeleid. Zij vroegen waarom dat in de desbetreffende gevallen slecht was. Zij toonden zich voorts weinig gelukkig met de zinsnede dat Nederland uiteindelijk kon instemmen met de reciprociteitsbepalingen omdat de maatregelen die daaruit zouden kunnen voortvloeien, alleen getroffen kunnen worden indien het nog op te richten Comité voor het verzekeringswezen, dat wil zeggen de Lid-Staten, er zijn zegen aan geeft. Deze leden achtten dit weer een nieuwe en ongewenste loot.

Nederland was aanvankelijk geen voorstander van deze reciprociteitsbepalingen vanwege het Nederlandse standpunt dat handelsbelemmeringen zoveel mogelijk zouden moeten worden opgeheven. In de uiteindelijk tot stand gekomen bepalingen kon Nederland zich tenslotte vinden vanwege het terughoudende karakter ervan (maatregelen worden slechts genomen in geval EG-verzekeraars geen daadwerkelijke toegang tot een derde land verkrijgen die vergelijkbaar is met die welke de Gemeenschap toekent aan verzekeraars van dat derde land c.q. aldaar geen nationale behandeling krijgen die dezelfde concurrentiemogelijkheden biedt als aan verzekeraars van dat derde land worden geboden), alsmede vanwege

de invloed die de Lid-Staten kunnen uitoefenen bij het inzetten van dit instrument. De betrokkenheid van de Lid-Staten kan een mitigerende werking hebben op een mogelijke tendens tot het minder terughoudende toepassing van de regeling. Overigens zij opgemerkt dat, ook al zou de Commissie zelfstandig bevoegd zijn het instrument van de reciprociteit in te zetten, voor een effectieve werking van maatregelen op dit gebied de medewerking van de Lid-Staten toch vereist zou zijn (bijvoorbeeld doordat zij de Commissie in kennis moeten stellen van de algemene moeilijkheden die de verzekeraars in hun Lid-Staten ondervinden bij vestiging of uitoefening van werkzaamheden in een derde land; zie artikel 4 van de richtlijn). Medeverantwoordelijkheid van de Lid-Staten bij de vaststelling van dit beleid zal de effectiviteit naar de mening van de ondergetekende eerder versterken.

Deze leden vroegen of is dan wel kan worden nagegaan of de wijze van implementatie de instemming heeft van de Europese Commissie, en tot welk oordeel dit heeft geleid.

Na verwerking van een richtlijn worden de teksten van alle wettelijke bepalingen die zijn vastgesteld op het door een richtlijn bestreken gebied toegezonden aan de Commissie. Dit zal ook met het onderhavige wetsvoorstel het geval zijn. De Commissie controleert de implementatie derhalve achteraf.

De leden van de CDA-fractie stelden vast dat de Commissie voornemens is om in het kader van de onderhavige richtlijn een Comité voor het verzekeringswezen op te richten. Deze leden wensten de vernemen wanneer dit Comité zal worden geëffectueerd, wat zijn bevoegdheden zullen zijn, hoe het zal worden samengesteld en of in het Comité ook representanten uit de verzekeringswereld zullen worden opgenomen.

Het streven is erop gericht het Comité in de eerste helft van 1992 zijn werkzaamheden te laten aanvangen. De richtlijn tot instelling van een Comité voor het verzekeringswezen is op 19 december 1991 door de Raad van de Europese Gemeenschappen vastgesteld.

Aan het Comité worden twee taken toebedeeld. In de eerste plaats zal het de Europese Commissie bijstaan bij de uitvoeringsbevoegdheden die de Commissie op verzekeringsgebied zijn verleend, bijvoorbeeld ter zake van de reciprociteit. In de tweede plaats zal het Comité de Europese Commissie adviseren over zowel de toepassing van de schade- en levensverzekeringsrichtlijnen als de voorbereiding van nieuwe voorstellen van de Commissie aan de Raad betreffende de verdere coördinatie van wetgeving op verzekeringsgebied.

Het Comité, dat zal worden voorgezeten door een vertegenwoordiger van de Europese Commissie, zal bestaan uit vertegenwoordigers van de Lid-Staten. Gelet op de taken van het Comité zal de Nederlandse delegatie bestaan uit vertegenwoordigers van de overheid (Ministerie van Financiën) en van de Verzekeringkamer.

De verzekeringsbedrijfstaking als zodanig zal niet in het Comité zijn vertegenwoordigd. Ook in het Comité voor het Bankwezen is de bedrijfstaking niet vertegenwoordigd. Het Comité heeft niet als taak de belangenbehartiging van de bedrijfstaking. Hiervoor bestaan andere kanalen, bijvoorbeeld het CEA (Comité Européen des Assurances), waarin de EG-verzekeraars zijn gebundeld.

7. Gevolgen voor benadeelden, verzekeringnemers, gemoedsbezwaarden en verzekeraars

De leden van de VVD-fractie lazen in de memorie van toelichting dat het op korte termijn niet te verwachten valt dat de dienstverrichting naar

Nederland voor de massarisico's een grote vlucht zal nemen en dat de toeneming van de concurrentie beperkt zal zijn. In dit verband zouden zij een overzicht op prijs stellen waarin per Lid-Staat de W.A.- en casco-premie voor motorrijtuigen zijn weergegeven.

Een overzicht van premie per Lid-Staat voor de W.A.- en cascoverzekering voor motorrijtuigen is, voor zover bekend, niet voorhanden. Een dergelijk overzicht zou overigens bijzonder moeilijk eenduidig per Lid-Staat kunnen worden vastgesteld. Binnen de meeste Lid-Staten worden immers vele verschillende tarieven gehanteerd (verschillend per verzekeraar, per regio en dergelijke). Het is de ondergetekende bekend dat incidenteel wel eens vergelijkingen zijn gemaakt tussen de tarieven voor personenautoverzekeringen in Nederland en andere Lid-Staten. Uit deze vergelijkingen kon, met de nodige voorbehouden, afgeleid worden dat het premieniveau in Nederland (beduidend) lager lag dan in de andere onderzochte landen. Dit gold voor de W.A.-tarieven, de zogenaamde all-risks-tarieven, het zogenaamde stadstarief en het plattelandstarief.

Een vergelijking van premie-niveaus kan slechts met grote voorzichtigheid worden gemaakt. Het premie-niveau is afhankelijk van vele factoren. Deze kunnen per Lid-Staat (en per verzekeraar) sterk uiteen lopen. Te denken valt onder andere aan verschillen in de verzekeringsdekking, de risico-klassen, het schadeverloop (de verkeersveiligheid, de mate van toekenning en de hoogte van het smartegeld), het aansprakelijkheidsrecht, het bestaan van een bonus/malus-systeem, het sociale zekerheidsstelsel, de concurrentie op een markt, enzovoort.

8. Gevolgen voor Waarborgfonds Motorverkeer, Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars, de Rijksdienst voor het Wegverkeer en de Verzekeringskamer

De leden van de CDA-fractie stelden vast dat dienstverrichtende verzekeraars van aanvang af zijn aangesloten bij het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars. Ingevolge de richtlijn mogen slechts bijdragen geheven worden, berekend op basis van premie-inkomen of aantal verzekerde voertuigen in de Lid-Staat van dienstverrichting. Deze leden vroegen op welke wijze is gewaarborgd dat het Nederlands Bureau correcte gegevens krijgt.

Voor de beantwoording van deze vraag zij verwezen naar paragraaf 4. van deze memorie van antwoord.

De Minister van Financiën,
W. Kok.